

Edvard Beneš a československá státnost

PhDr. Jiří Jaroš Nickelli, ČSOL Brno – ČSBS Boskovice

V tomto rozboru se nezabývám podrobným líčením Benešovy účasti na odboji I. ani II. světové války. Soustředím se na momenty a mezníky Benešovy činnosti a na předpoklady jeho osobnosti pro vznik ochranu a obnovu naší novodobé republikánské státnosti.

Jak známo, ústředními osobnostmi, které přispěly lvím podílem ke vzniku novodobé republiky, byli TGM, E. Beneš a M.R.Štefánik. Zatímco TGM a Beneš tvořili ideový a organizační tandem, Štefánik postupoval v mnohém odlišně. Jestliže TGM opustil svou původně monarchistickou rekonstrukci československé státnosti, u Beneše to bylo republikánství od počátku, avšak u Štefánika byl monarchismus jaksi zaryt značnou dobu, a teprve z nezbytnosti přistoupil ke koncepci republiky.

Nemá smysl bádát, proč Štefánik zastával monarchismus, zdali to bylo pro jeho kontakty se šlechtickou Itálií a Francií, anebo výchovou, či z jiných důvodů. Tím se zabývají psychologizující filosofové dějin a politruci. Historie nezná kdyby a Štefánik objektivně přispěl k republikánské podstatě nového státu.

Naproti tomu Beneš od počátku své politické dráhy uvažoval republikánský koncept československé státnosti. Měl k tomu i předpoklady - rolnický původ, studia v republikánské Francii, národnostní a sociální vyhraněnost, socialistický světonázor a spolupráci se socialisty všech typů.

Uvedu zásadní momenty Benešovy činnosti pro vznik ČSR.

První moment - ilegální revoluční činnost pro zbudování ČSR

Beneš se s TGM zapojil do ilegality okamžitě od výbuchu I. světové války. Tato válka se odlišovala ode všech předchozích jak svým charakterem, tak svým rozsahem. Rozsahem se dala srovnat jen s předchozími napoleonskými válkami a předčila válku třicetiletou. Tato imperialistická válka o přerozdělení světového panství, byla současně v Evropě i Asii válkou protinárodní, protilidovou, válkou třídní - a proto zákonitě podpořila sociální revoluce, zrající již předtím.

V českých zemích válku odlišně přijaly masy na jedné straně a političtí předáci na straně druhé. Obyvatelé a zejména rekruti projevíli živelný odpor proti dobovačné protislovanské a protilidové válce. Politici doma zhusta kolaborovali. Klasické příklady lidová strana a sociální demokracie. Produkovali samá prohlášení loyality k Habsburkům. To si uvědomili především jak TGM, tak Beneš.

Zatímco předáci českých politických stran byli umrtveni nebo zastrašeni a nuceni k otrocké loyaltě monarchii, TGM a Beneš si uvědomili historický předěl v odporu českého národa v monarchii. Bylo to teď nebo nikdy. Uvědomili si to na příkladech českých branců monarchie, kteří se sami vzepřeli službě pro Habsburky. Proto zahájili sami bez podpory jiných politiků ilegální akce doma a v zahraničí. Doma Maffii, v zahraničí československé výbory. Doma i v zahraničí se

přidali představitelé korporací, (zejména Sokol a dělnické spolky) nikoli stran. Zároveň si uvědomili nutnost exilu před rakouskými orgány. To se stalo přes Švýcarsko a později přes Srbsko. Beneš měl například srbský pas. Tam počínají první politické kontakty Jihoslovanů v boji proti Rakousku.

Beneš souhlasil s konceptem TGM, jež byl zpočátku konceptem dvou hlavních azimutů odboje – odboje s ruskou kartou a současně se západní kartou. Ovšem nesmíme se domýšlet, že zahraniční odbojová činnost Edvarda Beneše mířila pouze do dvou zemí – do Francie a do Ruska. Opět je pravdou opak. *Beneš jako pravý moderní diplomat, pracující nejen s kabinety mocných, ale i s veřejným míněním, a jako socialista ctící smýšlení všech lidových tříd, rozvinul na svou dobu unikátní zpravodajskou a propagační síť. Stačí jen jmenovat země, kde tato jím organizovaná a koordinovaná síť pracovala. Byly to tyto země:*

Dohoda – Francie, Kanada, Itálie (II. etapa), Velká Británie, Černá Hora, Srbsko, Rumunsko (II. etapa) U.S.A. (II. etapa), Polsko : Neutrálové – Belgie, Holandsko, Španělsko, Švýcarsko, U.S.A. (I. etapa), Vatikán (srv. Beneš E., Světová válka I., např. Str. 99-170, 177 ad.) Tato síť nepracovala pouze propagandisticky a zpravodajsky, ale též kontrašpionážně ve prospěch Dohody. Typickým příkladem je kontrarozvědka kpt. Emanuela E. Vosky v U.S.A. Přínos československé kontrarozvědky, odhalující obrovské sabotáže Němců a Rakušanů proti americké námořní síle, proti americkému válečnému průmyslu, a proti Velké Británii podporou irských iredentistů ve prospěch Německa, prokázala i oficiální úřední zpráva departementu U.S.A. („Pikle a úklady Němců ve Spojených státech v době před zasažením do války“, G. Greel ministr zahraniční, války a námořnictva, spoluautor kpt. E. E. Voska. České vyd. zprávy uloženo u autora.) Byl to přímý spolupracovník E. Beneše. Dále, přínos Beneše pro organizaci legií jak ve Francii, v Srbsku, dobrovolníků v Kanadě a U.S.A a pro vytvoření italských legií spolu se Štefánikem je nepopiratelný, zatímco v Rusku legie spoluorganizovali Dürých, Svatkovský, po pádu monarchie TGM, později gen. Janin, a Štefánik.

Ovšem zrod ruských legií a jejich struktury je na samostatný rozbor, včetně zrodu vlastních velení a jejich anabase pod vlastním pořádkem. (Vojcechovský, Švec, Gajda velitelé „pravcových“ legií, Skoták atd. velitelé „levicových“ legií atd.)

Druhý moment – zásah E. Beneše pro celistvost ČSR ve válce o Těšínsko a o jižní Slovensko

Nová ČSR (tehdy RČS) měla od počátku vzniku územní problémy s Polskem o Těšínsko a s Maďarskem o jižní Slovensko. V těchto konfliktech byla ČSR napadeným státem - nikoli agresorem. Zatímto u Těšínska trvala vojenská srážka s polskou ultrapravicí pouze pár dnů, v případě střetu s Uhry šlo skutečnou válku. V Uhrách došlo k praradoxu spojení nespojitelného – proletářské vlády Bély Kuhna s velkostatkářskou fašistickou pravicí Bethlena a Horthyho. Sociálně demokratická Károlyiho vláda tam padla a Uhři postoupili až k Trnavě. Využili rozpadlé Mackensenovy německouherské armády ze zaniklých monarchií. Dr. Beneš v obou případech diplomaticky zasáhl k prospěchu republiky a ke stabilizaci hranic, které od této doby až do Mnichova a vídeňské arbitráže zůstaly neporušeny. Dr. Beneš se takto

zasloužil o integritu státu v jeho vzniku. Beneš již tehdy dobře věděl, že je nesmyslné a nemožné vystupovat vojensky proti mocnostem Dohody a využil zájmu Francie a Itálie na stabilizaci hranic středovýchodní a jihovýchodní Evropy. Vojska Itálie a Francie (pod velením gen. Diaze a Francheta d Esperey) operovala jak na rumunské, tak na srbské hranici Uher, aby zabránila instalaci tzv. Velkouherska jako nástupníka habsburské monarchie. Toto nepochopila „proletářská“ Kuhnova vláda, paradoxně spojená s velkostatkáři - a proto padla i s filiálkou Janouškovy republiky rad pro východní Slovensko, která však měla sídlo v Pešti(!) Toto byla trockistická revolta, již nepřál ani prozíravý Lenin. Sovětské Rusko Kuhna nepodpořilo. Kuhn nechápal specifiku československých poměrů, které byly odlišné jak od Německa, tak i od Uher a Rakouska. Maďarská avanturistická vláda počítala s povstáním v Čechách, jež se nekonalo, i když sociální demokracie nabádala ke spojení s Kuhnovou revolucí. *Dr. Beneš jednak požádal dohodové mocnosti o posílení slabého, tehdy doma téměř neexistujícího vojska, a přímo Dohodu o vojenskou podporu. V obou případech nařídil domácí mobilisaci, která vyvolala nevládné mručení sociální demokracie.* (V soc. demokracii kvůli tomu vznikl rozpor mezi Šmeralem a Bechyněm.). Vojenský nepoměr Uhrů a Čechoslováků bil Dohodu do očí. Proti 80ti tisícové uherské armádě postavili Čechoslováci v prvním sledu jen 1000 střelců, pár důstojníků a 4 kulometry! Když ministr obrany Klofáč objednal ve Škodovce kanóny pro Slovensko, obořila se naň sociální demokracie, že zavádí militarismus (!). Teprve později došlo k posílení československého vznikajícího vojska a k doplnění důstojnického sboru o italskou a francouzskou složku. (Celá síla čs. armády – legie – byly stále za hranicemi, psal se rok 1919). Dohoda podle mírové konference již za Károlyiho vlády pověřila gen. d' Espereye sdělit Uhrům toto: 1. Uherská vláda zastupuje pouze Maďary. 2. Uhři mají jednat s ČSR, nikoli jen s Čechy 3. Uhři nejsou neutrálové, šli s Německem a budou s ním potrestáni. Dohoda zdůvodnila převzetí jižních hranic ČSR takto: Uherská vláda vyslala na Slovensko vojsko, kter vyloupilo slovenská území, zajalo obyvatele loyální k ČSR, vyvraždilo nebo vyhnalo čs. obsazovací oddíly. ČSR je stát uznaný Dohodou za spojenecký. Jako takový má právo obsazovat území uznaná dohodou za odstoupená ČSR. (Viz Vyxovo memorandum.)

Válka po zásahu dohody a po memorandu plk. Vyxe Uhrám skončila ve prospěch ČSR. Maďaři to nikdy neuznali, celá 30. léta provokovali (akce lorda Rothemera) a za Mnichova znovu uloupili jižní hranici ČSR. Beneš však za války znovu obhájil jižní hranice Slovenska, a proto celá ČSR mohla být osvobozena v původních hranicích. Maďaři opět sdíleli osud poraženého státu.

Nakonec sluší podotknout k momentu II. světové války, že dr. Beneš se zasloužil též o SNP koordinaci vojenských složek se SSSR. Kdyby nebylo SNP, nebylo by legitimního důvodu osvobodit „Slovenský štát“ zločince Tisa. Slovensko by patřilo s Maďarskem k poraženým státům. Toto si nechtějí připustit dnešní pohrobci tzv. „Slovenského štátu“, fašistického federáta III. reichu. Toto patří k útoku tzv. nové reakce na republiku, o kterém ve své prognóze hovořil Edvard Beneš již roku 1945!

Třetí moment – Benešova zásluha o reparační vyrovnání v Haagu

O Benešových aktivitách na reparačních konferencích I. světové války se dnes vůbec

nehovoří a je jisté, že to souvisí s celkovým postojem Benešových zahraničních i domácích nepřátel k jeho odkazu.

Československá republika (zvaná tak až ve 30tých letech, předtím Republika Československá, zkratkou RČS) se ocitla po založení v nelehké hospodářské i politické situaci. Jako jediný stát středovýchodní Evropy měla jak právní tak faktický status republikánsko demokratického zřízení. Byla obklopena státy, jejichž faktický status byl demokratické formě washingtonského typu vzdálenější než nejbližší galaxie.

Polsko bylo stát šlechticko plukovníké stavovské vlády s formálním prezidentem. S ČSR bylo krátce ve válečném stavu o Těšínsko a zásluhou Beneše bylo vše urovnáno. Německo zůstávalo poraženou říší, o jejíž státní formě se jednalo i ve Versailles, a následná výmarská republika byla karikaturou washingtonského typu demokracie (také tak skončila).

Uhry na to byly ještě hůře – po karlistických avantýrách a porážce Kuhnovy vlády bylo nastoleno tzv. klerofašistické regentství Horthyho a Bethlena. Poražené Rakousko transformované ve formální republiku skončilo po porážce sociální demokracie Dolfussovou klerofašistickou diktaturou drženou fašistickým Heimwehrem pod velením knížete Starhemberga, který například svými kanony rozstřílel Marxovy domy ve Vídni (pro naše reálie zajímavost – byl to adoptivní otec starohraběnky Marilis Salmové, dnešní restituentky!). Dolfuss – mouřenín Mussoliniho, nakonec došel krvavé odměny, když jej zavraždil sudetský moravský Němec Planetta při nacistickém puči.

Polsko, Maďarsko i Rakousko se shlížely v instalovaném fašistickém režimu Benita Mussoliniho v Itálii, a na ČSR shlížely značně nevraživě.

Dr. Beneš vynaložil obrovské úsilí na stabilizaci právního a hospodářského postavení ČSR v tomto obklíčení. Nejdříve stabilizoval poměry s Rakouskem, kde dosáhl na základě konference v Haagu vyrovnání vzájemných dluhů do téměř nulitní podoby. Podobně se zdařilo vyrovnání sporů s Polskem.

Otevřeným problémem zůstávalo poražené a věčně nepřátelské Maďarsko. Uhry chápaly Versailles, Saint-Germain a Trianon jako nespravedlivé pokořující diktáty Dohody. Maďarsko nikdy neuznalo odebraná území Podkarpatské Rusi, Sedmihradska a neustále nárokovalo i srbskou Vojvodinu. Nechtělo platit žádné reparace, i přes varování dohodového generála d.Espereye, jenž pravil: „Šli jste s Německem, a s Německem budete potrestáni!“ Beneš při reparační konferenci v Haagu nejenže dosáhl uznání maďarského dluhu, ale též nároků ČSR na platby vyrovnávacích poplatků. Přitom stál proti obrovské frontě bankéřů, právníků a politiků jak poražených mocností, tak i proti některým zájmům západních kapitalistů, kterým šlo o zahlazování následků I. války a obnovení přelivu kapitálu do poražených států.

Když Beneš po úspěšných jednáních v Haagu informoval sněmovnu o provedených státních aktech, setkal se – jak je u nás permanentně zvykem – nejen s oceněním, ale též s účelovou kritikou některých stran sympatisujících s velkostatkářskými kruhy zahraničí. Reparační řízení se totiž dotýkala i poválečných reforem pozemkových majetků. A postižení se ozývali. A reagovali i nepřátelsky vůči státu – neplacením daní. Tak například Řád Německých rytířů ČSR nezapltil na 20 milionů korun zlaté

měny na daních, několik milionů na daních nezaplatil kníže Salm v Rájci, atd. A to jak u nás, tak ponejvíce v Polsku a Maďarsku. U nás byly pozemkové reformy provedeny nejúspěšněji – a to i na Podkarpatské Rusi - a moc habsburské šlechty byla značně okleštěna, stejně jako majetková moc římské církve. Tak tomu nebylo ani v Polsku ani v Uhrách.

Tyto pozemkové reformy I. ČSR u nás byly narušeny teprve až stávajícím restitučním zákonem o tzv. církevních restitucích, jež restitucemi de facto nebyly. Lze je nazvat hyperbolicky „II. pobělohorskými restauracemi“. Budoucí historikové, ekonomové a právníci by teprve měli řádně analyzovat celý dosah tohoto negativního dějinného procesu v republice, který vedl od správně nastavené linie Washingtonské deklarace až k současným církevním restauracím, jež zpochybnily celý základ pozemkových a majetkových reforem I. ČSR. Zde je destruktivní role polistopadového režimu prvořadým fenoménem bádání – a pro oponenty zdůrazňují, nejde o žádný „ideologický bolševismus“, pouze o objektivní pozitivistické pekařovské zpracování restituční a reformační tematiky. Ostatně celou problematiku již dávno shrnul velmi výstižně sám prezident Beneš v publikaci „Pravda o Haagu. Reparační otázky likvidace světové války“, Orbis Praha 1930, 56 str. Stojí za to ocitovat některé pasáže této publikace, na kterou tendenční medialisté a političtí primitivové dnešních časů dávno zapomněli. Citujme dr. Beneše z jeho práce z roku 1930:

„Likvidace minulosti. Pozemková reforma.

Po této stránce byli jsme uspokojeni úplně. Do jisté míry byla však pro nás ještě důležitější otázka likvidace minulosti. Rozdělením bývalého maďarského území ve prospěch státu Malé Dohody vznikly mezi Maďarskem a těmito státy nespočetné otázky rázu finančního a hospodářského. Byly rozděleny obce, okresy, župy, rozmanité hospodářské společnosti, družstva, kolektivity a právnické osoby a všechno jejich jmění, byly rozděleny diecése a jejich církevní statky a byla provedena pozemková reforma. Všechny tyto otázky byly upraveny sumárně smlouvou trianonskou a speciálně některými jejími články. K vyřízení detailnímu a právně spravedlivému zřízen byl známý smíšený arbitrážní soud československo-maďarský, jihoslovansko-maďarský a rumunsko-maďarský, které měly rozsuzovati vznikléz toho finanční spory.

Tyto spory probírají se už několik let před řečenými soudy, je jich na tisíce a jde v nich o velká miliardová jmění. Mjí hluboký vliv na vzájemný pměr těchto států a způsobují těžké politické nesnáze: jestliže jsme se nemohli dosud s Maďarskem dosti sblížit, tyto otázky mají na tom velmi značný podíl.

Nynív Haagu přišel okamžik, ky bylo možno pokusit se tyto věci likvidovati.

Maďarsko žádalo se strany naší koncese při definitivním určení svých povinností reparačních. Souhlasili jsme s mírnějším určením sumy platů maďarských, ale jako podmínku jsme kladli vyřešení těžkých a nepříjemných pozůstatků války a mírových smluv. Na podmíce té jsme trvali, i když ministerský předseda Bethlen chtěl původně řešit jen otázku pozemkové reformy, a když některé velmoci, chtějíce dojít s Maďarskem k částečné dohodě, klonily se k řešení kompromisnímu.

Odmítli jsme i velmocím přistoupení na takový kmpromis a v plenárním sezení zástupců Malé Dohody s velmocemi postupně Marinkovič, Titulesco i já odmítli jsme podepsati

Youngův plán, nebude-li vyřešen celý problém maďarský. Velmoci pak pochopily plně naše stanovisko a učinily dost důrazný nátlak na Maďarsko: všechny bez výjimky – i Itálie – přijaly pak jako správné stanovisko Malé Dohody, že v Haagu musí být vyřešeno vše“ (Beneš, opus cit., str. 29-31).

Již jen tato malá ukázka dokládá, jaké obrovské úsilí dr. Beneš věnoval otázkám obrany revoluční pozemkové reformy vůči atakům válečného Maďarska a vůči kompromisům velmocí, které by mohlo znamenat trvalé poškození ČSR jak po stránce hospodářské, tak i vnitropolitické a zahraničně politické.

Musíme nakonec znovu zdůraznit to, že pozemková reforma spojená s reparacemi poražených centrálních mocností znamenala doslova revoluční předěl v historii našeho státu! I proto tyto státoprávní akty I. ČSR vyvolávaly takový odpor a doslova politickou nenávist poražených států, a Mnichov a vídeňská arbitráž se pak staly jejich nástroji odplaty a politické pomsty.

Dnes se totéž děje pod rouškou tzv. restitucí, kdy se určitým skupinám a třídám likvidovaným po II. světové válce dekretálním a postupimsko-pařížským systémem dostává neuvěřitelných privilegií, neslučitelných jak s Washingtonskou deklarací, tak s Haagem a poválečným pořádkem osvobozeného Československa. I z tohoto hlediska je Benešova státoprávní politika naprosto jednoznačně pozitivní v rámci spravedlivých potřeb ČSR – a i proto jej dnes tak nepravdivě, vylhaně a zkresleně napadají někteří současní politici, jako příkladně pánové Hermanové nebo Pithartové.

Čtvrtý moment – Benešova politika kolektivní bezpečnosti, první smlouva s SSSR

Edvard Beneš již od počátku 20tých let usiloval o zabezpečení integrity republiky politikou, která se měla opírat o kolektivní bezpečnost v Evropě. Neváhal v tomto směru činit návrhy samozřejmě ani nejbližším sousedům republiky – přestože tyto státy trvaly na svých neutrálních nebo nepřátelských postojích k novému státu. V případě Rakouska zde Benešova politika v podstatě uspěla, a to i přes celkovou klerofašizující tendenci pozdějšího Dolfusova režimu. I nástupnické Rakousko se totiž cítilo ohrožováno agresivním expansionismem Německa – což se nakonec i děsivě naplnilo anšlusem.

Další návrhy politika Beneše směřovaly k Polsku. Beneš dobře věděl, jak by bylo důležité mít zabezpečenu alespoň část severního pohraničí vůči německé agresi. Beneš to činil nejen přímo s polskou stranou, ale také ve Společnosti národů. Již tam minimálně od roku 1931 uplatňoval politiku evropské kolektivní bezpečnosti. Byla to stejná politika jako politika sovětského zástupce Litvinova. Varoval Itálie před podporou Hitlera a na půdě Společnosti národů navrhoval ministru Beckovi neutralisaci vzájemných polsko-československých hranic a přípravu vojenské spolupráce proti Hitlerovi. Před Hitlerem varoval dokonce i tehdejšího předsedu výmarské vlády kancléře Brüninga. Současně od roku 1932 se připravoval i na druhou variantu – na vojenskou obranu republiky, když udělil pokyny k výstavbě obrany hranic náčelníku genštábu a ministru obrany Bradáčovi. Dával čtyři roky na přípravu obrany státu. Předpokládal tehdy počátek krise a útoku do roku 1937 – a

nemýlil se.

Jednání s Polskem o společné obraně žel byla neúspěšná, pro naprostý nezájem polské strany. I když Beneš vyvinul nesmírné úsilí o smlouvu s Poláky, dokonce za pomoci ministra Raczynského, premiér Beck vše odmítl a nasměroval Polsko na pakt o neútočení s Německem.

Když vyslanec Grzybowski přišel do Prahy 27. ledna 1934 oznámit ČSR pakt s Německem, ministr Beneš mu pravil: „...opouštíte frontu Ženevy a dáváte možnost Německu odůvodňovat jeho expansivní politiku protiženevskou. ..tím je celý tzv. francouzský systém evropské bezpečnosti znehodnocen a naše společná východní fronta proti německé útočnosti znemožněna“.

Vyslanec Grzybowski jen chabě argumentoval, že Anglii a Francii se musí „dát najevo, že Polsko může jít také svými vlastními cestami“. Víme, jak „vlastní polská cesta“ poté dopadla – , paktem s Německem jako cárem papíru a katastrofální porážkou Polska s neméně katastrofálními následky pro polský národ.

Když Beneš viděl, kam se řítí smlouvání západních velmocí s Hitlerem (tehdy se formoval tzv. Pakt čtyř – Itálie, Německa, Francie a Británie k rozhodování o Evropě), kdy politika evropské bezpečnosti byla západem definitivně opuštěna po zavraždění ministra Barthoua a krále Alexandra v Marseille, obrátil své snahy o zabezpečení ČSR též k SSSR. Intensivní styky po této linii vedl od roku 1935, což současně vyvolávalo nevěli západních politických kruhů a tiskové protičeskoslovenské kampaně v západním tisku.

Beneš v této linii navazoval na TGM, s nímž zastával stanovisko neisolovat SSSR a nevyvolávat tak jeho nucené sblížení s Německem. Tuto linii TGM a Beneš zastávali již od Janovské konference roku 1922. Proto Beneš považoval za trumf čs. politiky provázené sice odporem čs. pravice („Beneš – židobolševik! Beneš - židozednář!“) vstup SSSR do Společnosti národů 18.září 1934. Beneš dobře věděl, jaká je skutečná síla SSSR, který propaganda západu neustále líčila jako „kolos hliněných nohou“. Věděl, že pověsti o „vnitrostátním převratu“ nemají reálný základ, jsou jen zbožným přáním západních zuřivých antikomunistů, a uvědomoval si přínos dvou pětiletých pro zesílení sovětského průmyslu a hospodářství. Potvrdil si to též při své návštěvě SSSR 6.-17. června 1935.

Beneš byl jediný z československých politiků, který od počátku analyzoval nacismus přesně a pravdivě. Sám o tom praví:

„Když v říjnu roku 1933 nacistické Německo odešlo z odzbrojovací konference a ze Společnosti národů, přiznal jsem si, že je s politikou všeobecné dohody konec, a že v Evropě jdeme téměř nezadržitelně do hrozného válečného konfliktu. Tehdejší zástupce Německa na odzbrojovací konferenci, velvyslanec Nadolny, při svém odchodu ze Ženevy v říjnu 1933 mi to na přímou otázku jasně doznal, dodávaje, že poslední krok Hitlerův, tj. odchod Německa ze Ženevy je „šilenstvím, a že je to začátek nové hrozná tragédie a opětného pádu Německa“.

Toto potvrdil dr. Beneši sám tehdejší německý velvyslanec! Toto a celkový charakter německého hitlerismu, jeho agresivní touha po „Lebensraumu“ a jeho žvásty o „Herrenvolku“, dávaly dr. Beneši jasnou představu, že v Německu už dávno nejde jen

o dva politické tábory, nýbrž o dva naprosto rozdílné a nesmiřitelné světy, které se nakonec spolu srazí.

Kam Beneš v této situaci kladl pozici SSSR? Beneš zásadně nesouhlasil s isolační politikou Západu vůči SSSR. Stejně jako předtím TGM. Stanovisko TGM i Beneše bylo jednoznačné – SSSR nelze vylučovat z evropské spolupráce!

Jinak hrozí nátlak SSSR do náruče Německa, což by pro Evropu i zejména pro ČSR mohlo znamenat smrtelné nebezpečí. Bohužel toto se nakonec stalo.

Prvními nešťastnými aktéry tohoto neblahého vývoje byli Poláci svým paktem o neútočení s Německem, když historicky předešli dne 26. ledna 1934 pakt Molotov-Ribbentrop, o čemž se dnes politicky korektně mlčí. Jak asi bylo Polákům v roce 1939, když Hitler jediným povelém útoku na Polsko a výstřely křížníku Schleswig-Holstein v Gdaňsku roztrhal polsko-německý pakt o neútočení na cáry?

Beneš vykonal pro vztahy s Polskem maximum a dočkal se hrubého nevděku, doslova diplomatické zrady. Beneš to charakterizovat v pamětech takto:

„Pilsudski patrně chápal, že politika dohody s demokratickým Československem je neslučitelná s nedemokratickými a nesociálními tendencemi jeho polofašistického režimu polského, podporovaného polskou aristokracií a reakci“.

Pilsudského režim si zvolil přesně tak, jak to nakonec pravil Churchill o Británii – nejprve zvolil hanbu paktu s Hitlerem a nakonec válku s Hitlerem. Osamělou válku bez faktických spojenců, kterou musel prohrát a prohrál.

Zde dnešní nepřátelé Beneše neustále opakují mantru o „statečném Polsku, jež se bránilo, a o kapitulaci ČSR z Benešovy viny.“

Znají tito podjatí, realie pomíjející kritikové, vůbec výsledky německé agrese proti Polsku? Polsko bylo bez kolektivní pomoci západu i východu nebratelné a prokázalo se to za necelé tři týdny. Přitom Polsko mělo větší armádu než ČSR a její letectvo na tom bylo paradoxně lépe, než československé. (V řadách letců bojovali s Poláky i první čs. zahraniční letci Svobodova sboru.) Západ opět zklamal a podpořil Poláky jen ústy, nikoli skutky. A pomoc SSSR si reakcionářské Polsko zakázalo samo. Všechny hrdinské oběti osamocených zrazených Poláků utopil III. reich v krvi a hrůzách takzvaného Generálního gouvernementu pod katanem H. Frankem. Poláci pak museli postupovat stejně jako Čechoslováci – exilovou vládou v Londýně, zahraničním vojskem na západě i na východě, a krvavým, politicky rozpolceným domácím odbojem. Rozpolceným daleko více, nežli odboj československý!

Co učinil Beneš pro navázání vztahu s SSSR?

Již 30. května 1935 odešla z ČSR na popud dr. Beneše oficiální vojenská delegace vedené gen. Fajfrem a navázala první leteckou spolupráci s Moskvou. Recipročně ČSR navštívila sovětská vojenská delegace pod gen. Šapošnikovem, zúčastnila se našich prvních velkých manévřů Na to v září 1935 odjela do SSSR velká vojenská delegace pod gen. Krejčím na velké manévry Rudé armády. Gen. Krejčí hodnotil Rudou armádu takto:

„Rudá armáda, její disciplína, její vysoká úroveň morální a její motomechanická výzbroj, je také novou vírou ruského člověka, a že činorodá práce vlády a její

bezpříkladné úsilí, jakož i síla sovětského vojáka musí vzbudit obdiv u každého vojenského odborníka“.

Ovšem – což bylo pro Západ typické – nikdo tomuto československému hodnocení sovětské armády nevěřil.

Tyto kontakty byly dále posilovány návštěvami sovětských novinářů u nás, vzájemnými informačními kontakty čs. a sovětské armády a konzultacemi u ruských velvyslanců, kteří veřejně informovali o přípravách národů v československém sousedství na „vojenská dobrodružství velkého stylu a porobení sousedních národů“. Tyto československo-sovětské aktivity ovšem na druhé straně vyvolávaly kutý odpor a nevlídné mručení německé a maďarské propagandy. Ta označovala ČSR za „hlavního šířitele bolševismu v Evropě“, za „letadlovou loď bolševiků“ atd., a tím ovlivňovala západní kruhy a média.

Již tehdy se projevila absolutní neochota Západu – tj. zejména Francie vázané s ČSR spojeneckou smlouvou! - přispět k politice kolektivní bezpečnosti proti německému agresoru. Tak například sovětský velvyslanec žádal čs. vládu o intervenci ve Francii, aby Francie poskytla SSSR některé zbrojní systémy pro loďstvo, aby SSSR mohl lépe čelit námořní agresi Německa. Francie ovšem tyto požadavky ignorovala a jen přispěla k další beztrestné akceleraci německé válečné síly. Za tohoto stavu ČSR se snažila učinit alespoň maximum možné spolupráce se SSSR v otázkách kolektivní obrany. Ze strany ČSR to byly speciální dodávky zbraní, které SSSR nemohl obdržet od Francie. Dále to byly výměny dočasných armádních misí ke koordinaci obranných opatření. V létě 1937 sovětská mise konala inspekci dobudovaných opevnění a letecké pohotovosti. V otázce letecké obrany SSSR došlo k dohodě o pomoci sovětského letectva v případě napadení ČSR. Šlo také o dobudování letišť pro přelety sovětských vzdušných sil. Mise pokračovaly i v roce 1938 - zejména zpravodajská mise Fr. Moravce a gen Husárka.

Zde se konstatoval závažný nedostatek na straně ČSR – ani opevnění ani letiště nebyla v roce 1938 dobudována. Hitlerovy přípravy agrese předběhly čs. vojenské přípravy o několik let. Obranu celé hranice nebylo možno komplexně zabezpečit – otevřená zůstala zejména jihomoravská a jihoslovenská hranice, kde se teprve budovaly první pevnůstky systému ŘOP.

Rovněž výzbroj letectva nebyla srovnatelná s německou armádou. Je nutno odmítnout legendy o komplexní skvělé výzbroji čs. armády v porovnání s Německem. Jde převážně o vojenskou latinu a mytologii. Podle experta čs. letectví Ing. Krumbacha jsme neměli proti německé stíhačce ME 109 E vlastně co postavit. Čs. základní stíhač dvojplošník Avia 534 nemohl svými parametry soutěžit s Me 109 ani rychlostí, ani výzbrojí. Ve střemhlavém letu se mu trhal při rychlosti 390 km potah křídla. Me 109 dosahoval rychlosti 510 km a měl kanon ráže 20 mm. Motor Avie 534 Hispano-Suiza Ydrs nemohl konkurovat Messerschmidtu. Nakonec po okupaci ČSR tyto stroje sloužily pouze ve federátských armádách Bulharska, Rumunska a baltských států. ČSR také neměla ani jeden střední nebo těžký tank a lehké tanky čekal po okupaci stejný osud jako letouny. Stejně tak výzbroj například jezdeckého dělostřelectva kanonem vzor 30 nestačila na těžké tanky. Dokonalá výzbroj některých našich dobudovaných pevností sama nestačila nepřitele zadržet.

Pevností bylo málo a navíc všechny nebyly dovybaveny. Měly být dostavěny teprve roku 1946!

Válečná obrana ČSR tak byla možná jen v součinnosti spojenců, a když Francie zradila spojenecký závazek, bylo z vojenského hlediska rozhodnuto. Podle pamětníků, důstojníků čs. armády, byla obrana republiky proponována na 10 dnů až tři týdny do příchodu spojeneckých armád. Tato realita předurčovala možnosti vojenské obrany ČSR a dnešní teorie o jakési „zbabělosti a neodpovědnosti velení ČSR včetně presidenta Beneše“ patří do říše výmyslů a nepravd. Je dobře známa i hanebná odpověď vrchního francouzského velitele gen. Gamelina na žádost ČSR o koordinaci francouzské a československé mobilisace. Gen. Gamelin odpověděl – „zatím nemá od vlády v tom směru žádných instrukcí“ (!)

Francouzi prostě a jednoduše žádnou mobilisaci nechtěli ani náhodou. Svou státoprávní zradu ČSR připravovali již od pádu vlády Lidové fronty ve Francii, od zavraždění ministra Barthoua, a nástupu germanokolaborantských vlád, končících vládou Daladierovou. Edvard Beneš ve svých pamětech správně hodnotil tuto situaci:

„Tak i po stránce vojenských příprav k přímé obraně proti nacistickému útoku zůstávali jsme v září roku 1938 se Sovětským svazem naprosto sami, znajíce přitom stav svých vzájemných příprav mravních, politických i vojenských, a znajíce celkem dobře také stav těchto příprav jak evropského Západu, tak i nacistického Německa a fašistické Itálie. Evropa byla v této chvíli po každé stránce zralá, aby přijala diktát berchtesgadenského kaprála.“

Nicméně, podle zákona, že vše zlé je i k něčemu dobré, aktivity ČSR ve spolupráci s SSSR od roku 1935 byly nakonec výborným základem pro novou smlouvu za války v roce 1943. Ta kodifikovala nejen vzájemné poválečné vztahy, ale podmínila i tehdejší válečnou součinnost východní i západní fronty a formování Svobodovy armády v Sovětském svazu. Znevažovat tuto smlouvu pak může jen politický ignorant anebo manifestní nepřítel osvobozené republiky. A právě toto se tak děje se strany jak zahraničních nepřátel republiky, tak se strany domácí páte kolony koryfejí odsunutých Němců a soudobých landsmannschaftů. Význam sovětsko-československé smlouvy budeme mít možnost rozebrat i v následující kapitole.

Pátý moment – Benešův boj o čs. státnost v Británii a U.S.A , zápas o prosazení domácí linie stálosti ČSR s exilem

President Beneš po abdikaci se ocitl ve velmi složité politické i státoprávní pozici. Pro určitou část světa, uznávající Mnichov a následnou tzv. II.republiku, a nakonec i tzv. Protektorát, byl soukromníkem. Teprve po okupaci ČSR a nastolení tzv. Protektorátu s loutkovou vládou kolaboranta Háchy si počal dobývat v určitých politických kruzích Západu jistou autoritu.

Tato Benešova autorita vyplýval z poznání především britských politických kruhů, o nereálnosti tzv. politiky usmiřování (appeasementu) s Hitlerem a Mussolinim, kteří se z původních soupeřů do r. 1934 posléze stali spojenci. Ovšem nelze si představovat, že toto uznání bylo v Londýně všeobecné. Stále až do změny vlády nastupem

Churchilla po rozvoji II. světové války, politiku Británie ovládali mnichované (Chamberlain, Halifax, Simon, Clivedenská skupina lady Astorové, atd.). Původně dr. Beneš navštívil U.S.A. jako soukromník a měl tam řadu přednášek o politickém vývoji středovýchodní Evropy. Tehdejší pozice U.S.A. byla výrazně neutrální vůči dění v Evropě a politické pozice presidenta Roosevelta vůči jeho protikandidátu Wilkiemu byly téměř vyrovnané. President Roosevelt měl nesmírně obtížnou pozici před dalšími volbami a nemohl hlásat dost dobře válečnou politiku vůči hitlerismu, když měl proti sobě dosti silnou izolacionistickou kliku na jedné straně, a vyloženě nepřátelskou proněmeckou kliku na straně druhé.

V U.S.A. stejně jako v minulé I. světové válce byly progermánské a protibritské kruhy jak na úrovni hospodářsko-průmyslové, tak na úrovni diplomatické. Americké průmyslové koncerny byly spojeny s koncerny německými. Na vnitřní politické scéně příklon k hitlerismu hlásala letecká celebrita Charles Lindbergh, který se netajil obdivem k wehrmachtu a vojenským a technickým výkonům III. říše. Na diplomatické úrovni velvyslanec U.S.A. v Británii Joseph Kennedy (otec J.F. Kennedyho) hlásal v Londýně totéž.

President Beneš měl proto v U.S.A. v tomto období výrazně ztíženou pozici. Obrat nastal až po okupaci ČSR III. Reichem a vyhlášení tzv. Protektorátu, což v demokratických U.S.A. vyvolalo značnou nevoli a odpor, dokonce i vzhledem k Mnichovu. Anglosaský Západ totiž převážně chápal okupaci ČSR jako pošlapání a roztrhání „právoplatného Mnichova“! Pouze tehdy úzké osvětlené kruhy Západu, v Británii kolem Stafforda Crippse a Winstona Churchilla, a odborářské kruhy které o situaci informoval správně náš JUDr. Bohuslav Ečer, odmítaly Mnichov od počátku jako hanbu a zradu Francie a Západu. Ovšem určité kruhy i v U.S.A. a v Británii chápaly Mnichov od samého počátku jako zradu ČSR, ovšem neměly v té době ani společenskou natož mocenskou převahu. V SSSR tomu bylo od počátku jinak. SSSR chápal Mnichov od samého počátku jako nelegitimní akt zrady Západu na ČSR. I proto Benešovy zahraničně diplomatické aktivity sledovaly politiku nejméně tří azimutů – U.S.A., Británii, a SSSR. Toto se ovšem nelíbilo antisovětským kruhům Západu, které soustavně pracovaly i proti Benešovi a jeho diplomatické úsilí podrývaly mantrou „probolševického agenta“.

Jaká byla pozice dr. Beneše vůči vlastnímu exilu v Londýně? Dr. Beneš nabídl odbojovou koncepci všem složkám exilu, pravicovým, národním i levicovým, jako koncepci naprosto rovnoprávného svazku národní jednoty proti hitlerismu. Všichni českoslovenští antifašisté měli mít v boji i po osvobození státu rovná práva a povinnosti, pokud uznávali neplatnost Mnichova od samého počátku. Zde ovšem Beneš od počátku narážel na nerealistické koncepce různých složek odboje. Na největší odpor pochopitelně narazil u sudetoněmecké skupiny sociálních demokratů, reprezentované W. Jakschem! Jeho postoj byl výrazně protičeskoslovenský! Podobné problémy nastaly s určitými skupinami Slováků a Poláků, kteří se neshodovali s Benešovou koncepcí obnovení jednotného československého státu. Beneš ovšem v boji o zachování koncepce osvobozené ČSR nemohl přijímat podmínky jemu kladené od různých slovenských, polských nebo sudetských skupin. Beneš a jeho exilová skupina (Jan Masaryk, Msgre Šrámek, Prokop Drtina, Osuský, Stránský a další) od samého počátku trvali na základním axiomu československé státnosti. Stejně

stanovisko zastával plk. Svoboda i moskevská emigrace. Beneš to koncipoval takto :

„ve věci přináležitosti ke státu a konání všech povinností k němu v takovém boji, jaký začal nacismus, a nacistický pangermanismus, o Mnichov a o celou dnešní válku, se podmínky nekladou, stejně jako nebyly a nesměly býti kladeny v roce 1938. Náš stát právně nepřestal žít a žádný jeho občan svých povinností k němu zbaven nebyl. Mohly se tudíž klást konkrétní běžné politické požadavky vedoucím činitelům a vládě, mohly být námitky proti složení nebo činnosti vlády a úřadů, nemůže a nemá se však vůbec postavit otázka, zda ano či nikoli a za jakých podmínek ten či onen bude přináležet. Stejně se neměla klást vůbec otázka, zda ten či onen občan má či nemá konat své vojenské povinnosti ke státu a k boji o jeho obnovení a existenci.“

(Beneš E., Odsun Němců z Československa, Dita Praha 1996, str. 63.

Paradoxem dnešní doby je, že naprosto to samé platí o postavení odtrženého Kosova vůči Srbsku, což dokumentuje i stav, kdy řada států odtržení Kosova vůbec neuznala.)

Beneš zde jednoznačně a provždy odmítl všechny koncepce změn státnosti I. ČSR v období 1938-1939 – tj. odmítl koncepce převzetí státnosti tzv. II. republikou, a koncepce kontinuity státnosti vyhlášením tzv. protektorátu, Slovenského štátu i Podkarpatské Rusi. Benešova koncepce čs. státnosti předpokládala právní legitimitu a kontinuitu ČSR od roku 1937, tedy stav předmnichovské právní legitimacy, který nepřestal platit Mnichovem, okupací čs. pohraničí, dočasným vyhlášením tzv. II. republiky a tzv. Slovenského štátu a Podkarpatské Rusi, vídeňskou arbitráží a nakonec nastolením protektorátu. To vše byly podle Benešovy státoprávní koncepce nelegitimní státoprávní akty, neplatné akty vynucené vojenskou agresí a vojenskou okupací III. Reichu. Velmoci pozdější antifašistické koalice vzaly tuto koncepci dr. Beneše po dlouhých jednáních v potaz, uznaly ji nakonec všechny, a potvrdily na mezistátních jednáních v Jaltě, v Postupimi a v Paříži.

V exilových kruzích se o tuto koncepci vedl dlouhý spor zejména se Slováky a nakonec došlo k nesmiřitelnému rozkolu a odtržení sudetoněmecké Jakschovy skupiny, což později po válce vedlo i k tragické zradě republiky W. Jakschem a k jeho příklonu k obnovenému sudetoněmeckému hnutí v západních okupačních zónách poraženého Německa. A s tímto vývojem toto vedlo k tragické zradě gen. Prchalý a Ferdinanda Peroutky v novém poválečném exilu jejich příklonem k sudetskému hnutí a k požadavku návratu odsunutých čs. Němců do ČSR v roce 1953.

Jaký postoj zaujal dr. Beneš a jeho exilová vláda, k požadavkům zejména Jakschovy sudetoněmecké skupiny? Beneš jednal s Jakschovou skupinou stejně rovně, jako se skupinou Kreibichovou (němečtí komunisté) a se skupinou Zinner-Lenk-Kirpalová. Pozice Kreibichovy a Kirpalové skupiny byly vstřícné k programu obnovení československé státnosti v plném rozsahu. U Jaksche byl pravdou opak.

Beneš od začátku styků s Jakschem v roce 1939 v Londýně odmítal jeho koncepci federalizace ČSR a zvláštního území pro tzv. sudetské Němce. Jaksch šířil v Británii u Labour Party memoranda o budoucnosti Velkoněmecka a ČSR tam umístil do zvláštní středoevropské federace s německou převahou (!) Rovněž v toto duchu informoval dokonce i presidenta Roosevelta (!! - Beneš, Odsun, str. 20-21.) Takové

koncepte samozřejmě nemohl ani Beneš, ani celý československý exil vůbec přijmout, nehledě k moskevskému exilu, který zastával stanovisko dr. Beneše. Přijetí takové koncepce by znamenalo nejen rozbití celého čs. odboje, ale také vážné narušení osvobození ČSR, dokonce i její zánik po vyhrané válce. Přes tyto bariéry se Beneš dále snažil s Jakschovou skupinou jednat. Přitom však po léta narážel neustále na u rozpor Jakschových požadavků pro tzv. Sudetoněmce, o kterých Jaksch věřil, že jsou svébytnou státoprávní entitou, nikoli občany ČSR! V době prvních německých porážek se ovšem Jakschovo stanovisko takticky přizpůsobovalo vláčené situaci. Tak tomu bylo zejména p vstupu SSSR do války, kdy se Jaksch ohlásil u Beneše 22. září 1941, po definitivním uznání vlády ČSR jak Británií, tak SSSR. Beneš tehdy žádal na Jakschovi přihlášení se k ČSR v historických předmnichovských hranicích. To byla podmínka sine qua non pro vstup německých zástupců do Státní rady ČSR. Beneš zdůraznil, že kvůli domácí situaci (německým represím vůči Čechům) bude toto rozhodnutí odloženo a nabídl Jakschově straně paralelní postup, přičemž čs.vláda nebude nutit německé exulanty ke vstupu do čs. zahraniční armády. Současně ovšem Beneš nastolil otázku kardinálně důležitou:

„Vylikvidování válečných vinníků z řad našich Němců u nás doma se stane v rámci všeobecné odplaty po této veliké válce a v plné rovnosti s vinníky z řad Čechů a Slováků“ . (Beneš, o. c. str. 23.)

Zde je jasný důkaz Benešova právníckého chápání otázky „vylikvidování“ problému německé, české a slovenské kolaborace s III. říší. Byl to právnícký termín označující vyřešení státoprávního problému všech kolaborantů tří národů, nikoli jakási etnická čistka. Tedy nikoli „mstivé vyhlazení Němců“, jak idiotsky a vyhaně tuto politickou mantru opakují nepřátelé Beneše a republiky – dnes například pánové Posselt, Zeihsel, a naši koryfejeové sudetů, a zaplétají do této mantry také presidentské dekrety.

V roce 1942 Beneš pozval Jaksche znovu k sobě a vyložil mu obrovský dějinný obrat ve vztazích Čechů a Němců po strašných persekucích v protektorátu. Zdůraznil, že něco takového doposud v historii naší země nebylo a nikdy se na to nezapomene. Beneš poukázal na statisíce Čechů v koncentračních táborech a na všeobecný charakter mučírny zvané protektorát. Z toho vznikla v českých zemích revoluční nálada odplaty a žádá se definitivní rozchod s Němci a jejich transfer do říše – konec. Tudíž Beneš pouze poukázal na žádosti domácího odboje na odstranění Němců z ČSR po vítězné válce. Z tohoto důvodu Beneš odmítl plány německé emigrace na federativní uspořádání ČSR jako naprosto nereálné - neodpovídající válečnému stavu s reichem. Tuto revoluční atmosféru domácího odboje potvrdili ve svých pamětech i význační představitelé domácí odbojové fronty. (Grňa J., Sedm roků na domácí frontě, Blok Brno 1968. - Kopečný P., Domáci odboj na Moravě, in: Morava v boji proti fašismu, Brno 2008, str. -33.)

Beneš již v jednání s Jakschem ovšem odmítl absolutní kolektivní vinu všech čs. Němců a byl pro spravedlivé narovnání se skutečnými československými německými antifašisty. Současně s tím Beneš odmítl opětovnou konstrukci tzv. „sudetského sebeurčení“ jak výraz henleinovského politického podvodu.

Beneš jednoznačně a správně prohlásil, že Češi termín „sudetský Němec“ nikdy neuznají a budou jej perhoreskovat! (=rozhodně odmítat). A to platí - s výjimkami kolaborantů – pro český národ dodnes.

(Ospravedlnění cca 220 tisíců německých antifašistů v ČSR se skutečně naplnilo k tomu ustavenými orgány. A právě toto zamlčují a selhávají dnešní odpůrci presidenta Beneše! A opět šermují vylhaným tzv. sudetským sebeurčením.)

Beneš rovněž Jakschovi vysvětlil jeho faktickou politickou roli v emigraci – on nemůže být pouhým výhradním zástupcem dělnických německých antifašistů, on musí být pokládán i za zástupce všech čs. Němců, kteří 80ti procenty propadli hitlerismu a byli hotovi za války přispět jakýmkoli prostředky k záhubě českého národa (!). Ovšem Jaksch toto vše sám přiznával! Beneš sám to

dokumentoval vzpomínkou na jednání Jaksche a jeho společníka Paula (za republiky organizátora Rote Wehr), jenž přijel do Británie z neutrálního Švédska. Beneš jim řekl - po válce bude potřeba se zbavit jak německé buržoasie, pangermánské inteligence a dokonce i části dělnictva propadnuvšímu fašismu, a to v rámci nové sociálně politické přestavby Československa. Beneš na ně apeloval, aby se k této socialistické přestavbě spojili s německými komunisty, kteří se k ní postavili vstřícně. Jeho záznam o schůzce z 8. ledna 1942 praví, že „Jaksch si velice rozmyslil mé názory (o koncepci čs.odboje a poválečném uspořádání státu – JJN) a jeho reakce na ně je jasně negativní.“

Dlužno říci, že Jaksch sám si tuto neblahou pozici vykoledoval svými londýnskými memorandy o vymyšleném federativním uspořádání ČSR se Sudetoněmci v rámci plánované velkoněmecké poválečné federace. A to vše bez jakékoli konsultace s čs. exilem a hlavně bez konsultace s domácím československým odbojem – jenž toto samozřejmě principu odmítal! Jakschovy plány a představy o postavení tzv. Sudetoněmců po válce v rámci nejen ČSR, ale i středovýchodní Evropy, byly naprosto nepřijatelné nejen pro dr. Beneše, nbrž pro náš domácí i zahraniční odboj. Ani poslední Benešova jednání s W. Jakschem, de Wittem, Reitznerem, Wienerem a Katzem ve dnech 17. září až 1. prosince 1942 nevedla k jakékoli dohodě. Tehdy už Británie v srpnu 1942 definitivně odvolala Mnichov.

Beneš sice nechtěl žádné tragické konce pro demokracii věrné Němce, ovšem žádal jen jediné – aby českoslovenští Němci definitivně opustili politiku tzv. sudetského sebeurčení - „Selbstgestimmungsrecht“ s mantrami „Sudetengebiet“ a „sudetendeutsch“. Toto neznával jak TGM, tak ostatní budovatelé státu ČSR a bylo to veřejně prohlášeno již na mírové konferenci roku 1919, a na tom Beneš neochvějně trval. Beneš rovněž prohlásil, že pokusy o minoritní smlouvy, prováděné s pomocí Společnosti národů po I.světové válce, se již nebudou opakovat – protože zklamaly Čechy a přivodily rok 1938! Beneš apeloval na Jakschovu skupinu, že rozchod obou národů bude menším zlem, než brutální masakry občanské války, jež by nastala, pokud by dosavadní většina čs. Němců byla ponechána v republice. Tyto závěry měly platit též pro maďarské obyvatele a totéž bylo navrženo jako vyrovnání též Polákům v letech 1940-1942.

Musíme připomenout, že Benešovo řešení mělo souhlas jak vlády U.S.A. a presidenta Roosevelta, tak vlády SSSR prostřednictvím velvyslance Bogomolova.

President Roosevelt ve svém souhlase s transferem čs. Němců prohlásil:

„To, co vyvolalo takovou katastrofu, jakou způsobil světu Mnichov, musí být odstraněno definitivně a jednou provždy.“

(Beneš, Odsun, str. 28.)

Jaké pozice zaujímali vůči Benešovi a československému exilu sami Britové? Tato otázka je zásadně důležitá pro pochopení všech křivolakých periferií briských vztahů k Benešovi a k československému zahraničnímu odboji a exilové vládě vůbec. Tuto otázku nejobširněji zpracoval ve své obsáhlé monografii „Jak se jedná s demokracií. Britské ministerstvo zahraničí a československá emigrace ve Velké Británii 1939-1945“ M. D. Brown. Je to doposud nejobšáhlejší a nejkritičtější historická práce věnovaná tomuto tématu. Sám autor charakterizuje britskou oficiální politiku k československým emigrantům v Londýně takto:

„Britská vláda dlouhou dobu k zahraniční politice přistupovala tak, aby byla co nejflexibilnější, vyhýbala se dlouhodobým závazkům a nechávala otevřené dveře pro nejširší škálu politických alternativ“.

A cituje též diplomatického poradce ministerstva zahraničí sira Roberta Vansittarta z roku 1939:

„Vyhneme se v tomto stadiu čemukoli neměnnému v proměnlivém světě, v němž nikdo neví, jakým směrem se vývoj bude ubírat“ (Brown, op. cit, str. 26.)

Nelze lépe označiti stav, který sir Vansittart definoval jakožto skvělý příklad politické korektnosti a neutrality – jakou dnes v podstatě opisuje sama Evropská unie v (ne)řešení otázek migrační krize... Na druhé straně autor zcela správně konstatuje, že britské ministerstvo zahraničí fungovalo na naprosto odlišných principech práce, nežli kontinentální evropská ministerstva. Například vše, co parafoval sám ministr mělo větší a konečnou váhu, nežli přípisy níže postavených pracovníků – čili systém odlišný od systému „Chef de cabinet“ běžným v kontinentální Evropě. Lze říci, že tento princip jakoby opisoval parlamentní monarchii státu... Pro ČSR ovšem toto mělo někdy dokonce velice kladný účinek osvíceného rozhodnutí. Tak například roku 1941 W. S. Churchill rozhodl sám a definitivně, když zavrhl výhrady ministerstva zahraničí k dalšímu uznání československé exilové vlády. Sám M. D. Brown ve svém rozboru praví, že britská politika vůči československému exilu byla v mnoha ohledech obojaká, rozporná a spíše reaktivní než aktivní. To se také nakonec prokázalo v taktice dr. Beneše, jenž de facto donutil britskou vládu k uznání čs. zahraniční vlády více méně tlakem spolupráce se Sovětským svazem, který uznal čs. vládu a legitimitu ČSR bez podstatných výhrad a završil toto uznání dvěma spojeneckými smlouvami během války.

Britský postoj vůči Čechoslovákům motivovala snaha o maximální spolupráci po stránce vojenské, zpravodajské, hospodářské (banky a zlato), i výrobní (Bren aj.) při minimální počáteční podpoře Benešových státoprávních a politických koncepcí. Roku 1939 pochopitelně tento stav vycházel z faktu okupace ČSR od března 1939 a tehdy Britové neměli sil na této situaci cokoli změnit.

Benešova emigrace od počátku měla dva závažné existenční cíle. Za první zrušit

Mnichov od samého počátku. Za druhé obnovit československou státnost ve stavu před rokem 1937. Toto Britové ve své programu původně vůbec neměli. Na druhé straně jasnost a jednoznačnost československých požadavků dávala Benešově emigraci v diplomatickém prostoru jasnou převahu. Čechoslováci jednoznačně věděli, co požadují. V zásadních liniích ve shodě s moskevskou emigrací. Britové naopak netušili, jaký vývoj může tyto požadavky ovlivnit – a proto zpočátku, zejména před nástupem Churchillovy vlády – jednali s Čechoslováky ve stylu „Ano i ne“.

A právě tento vrtichvostský postoj předchurchillovské vlády (Chamberlain, Halifax, a zejména Samuel Hoare) potvrdil dr. Benešovi a nakonec i celé Státní radě ČSR v Londýně nutnost jednoznačné dohody s jediným jasným spojencem, jenž zde zbýval – se Sovětským svazem.

Na omluvu Britů v tomto období lze uvést především jejich vojenskou neschopnost cokoli měnit na poměru sil vůči Polsku i ČSR po napadení Polska. Což byl ovšem opět shnilý plod tzv. „politiky apeassmentu“ anobř usmířování s hitlerismem, předtím pilně provozovaného Brity, tj. především chamberlainovskou a clivedenskou politickou klikou. Dále to byla rozvinutá britská antisovětská mediální i politická hysterie, která vyvolávala proti Čechoslovákům podezření z jejich „moskevského agentství“. I britský odbor zahraničí Střed, jenž sice měl jakési pochopení pro Benešovu linii vyrovnaných vztahů Západu s Východem, sledoval jeho politiku s jistým podezřením. Roku 1943 po oznámení Beneše, že chce uzavřít spojeneckou smlouvu se Sověty, reagoval odbor ministerstva zahraničí na toto prohlášení kritikou. Další takový rozdíl se projevil i roku 1944, když Británie odmítla materiální podporu Slovenského národního povstání s tím, že „ČSR už je stejně v sovětském operačním pásmu“ (!). (M. D. Brown, op. c, str. 228.).

Jak se nakonec projevila celková linie britské politiky vůči Čechoslovákům v době války? Pozice britské vlády – i přes uznání čs. vlády! - měla vůči ČSR jako kontinuálnímu objektu státnosti celou řadu výhrad.

Za první britská vláda za války odmítala „právní kontinuitu“ ČSR až do likvidace Mnichova. Za druhé, britská vláda odmítala uzнат jakékoli předválečné hranice zejména ve středovýchodní a jihovýchodní Evropě před skončením války. Za třetí britská vláda odmítala zavázat se uzнат pravomoc čs. exilové vlády nad sudetoněmeckou enklávou v Británii – tj. nad Jakschovou skupinou! Toto rozkolísané stanovisko Britů skončilo teprve březnem 1945. Teprve tehdy Britové souhlasili s uplatněním plné politické moci čs. zahraniční vlády (již nikoli jen exilové vlády) na území platném dle stavu k roku 1937 do doby očekávané mírové konference.

Zcela jinak se Britové postavili k plánům na vytvoření čs. polské federace, a to již od roku 1939. Britové tento plán nadšeně podpořili jako skvělý „sanitní kordon“ jak proti německému, tak proti sovětskému vlivu ve středovýchodní Evropě. To vše však narazilo nakonec na zahájení války III. reichu proti SSSR a ztroskotalo na Stalinově odporu uzнат zvětšený státní útvar „protisovětského“ zaměření. Federalizační česko-polský plán nakonec nepříznivě ovlivnily jednak politické rozpory mezi čs. a polskou exilovou vládou, a v neposlední řadě i tragická smrt generála Sikorskiho, jenž byl dle pamětníků de facto jediným vážným polským zastáncem tohoto plánu.

Dalším rozporem britsko – československým zejména v prvních fázích II. světové

války, byl spor o tzv. sudetské Němce. Británie jako původní signatář Mnichova, musela až do doby jeho likvidace chtět nechtět uznávat jakés takés pozice tzv. Sudetoněmců, které Mnichovem de facto i de jure uznala. Na druhé straně se někteří britští politikové Čechoslovákům za Mnichov omlouvali, jak to zaznamenal například Jan Masaryk a další členové čs. Státní rady. S vývojem okupace ČSR britské ministerstvo zahraničí nakonec od prvotní podpory již jen sudetských emigrantů (nikoli již Sudetoněmců jako celku!) ustupovalo. Tento politický vrtichvostismus skončil po nástupu Churchillovy vlády. **Britské ministerstvo zahraničí nakonec počalo, zejména za iniciativy Anthony Edena, uskutečňovat původní Chamberlainovu ideu na odsun Němců z území okupované ČSR a z okupovaného Polska atd., a vypracovávat návrhy německého transferu.**

Tedy ani podle Britů o žádné „vyhánění Němců“ nikdy nešlo – jednalo se o přesídlení z bezpečnostních důvodů, pro zabránění další světové války. Přesto i sám W.S.Churchill počítal s masovou reakcí zotročeného obyvatelstva okupované Evropy po vítězné válce -a počítal realisticky i s možnými excesy po dobu několika měsíců, kdy pak velmoci zasáhnou. Churchill počítal s transferem jako s hotovou nezbytností a údajně pravil – „vezmou nejnnutnější věci a půjdou“.

Motorem pro změnu postoje Británie k čs. Němcům alias Sudetoněmcům byl atentát na kata Heydricha a následná heydrichiáda. Jestliže s prvními návrhy na transfer Němců přišla Zahraniční a výzkumná a tisková služba britského ministerstva zahraničí již v květnu 1940 (!), pak atentát na Heydricha a heydrichiáda tento záměr zásadně prosadily.

Již v červenci 1942 britská vláda vyjádřila souhlas s principem přesunů Němců z okupovaných zemí. K tomu přispěly československé návrhy gen. JUDr. Bohuslava Ečera pro Evropskou poradní komisi - a pak vše kodifikovala Postupim v srpnu 1945. Následovala Pařížská reparační smlouva o konfiskacích německého majetku, který se nikdy nesmí vrátit zpět do německých rukou. Tento majetek se neodečítal z reparačních nároků všech států okupovaných a poškozených Německem.

Reparační nároky Polska, Československa a Řecka nikdy nebyly vyřešeny podle poválečných dodnes platných smluv. Výklady některých politiků o jejich vyhaslosti nebo o jejich umrtvení jsou liché, účelové a nepravdivé.

(Kéž by toto vše respektovaly i nynější nekonečné soudní procesy o tzv. nároky jistých protektorátních pohrobků v ČR. Analýzy v tomto směru provedl několikrát například ústavní expert univ. profesor JUDr. Václav Pavlíček, DrSc.)

Závěrem o britských postojích k exilové a potom zahraniční vládě ČSR lze říci tolik. Britové si nikdy nemohli být jisti vývojem II. světové války. Přes rozsáhlost vlastního imperia nebyli ani zdaleka tak silní, jako SSSR nebo U.S.A. po dovyzbrojení. Svou vlastní nedbalostí a lehkomyšlností, i pro své usmiřovačky, nebyli na hitlerovce při začátku války rádně připraveni. Tyto tragické omyly a protiruské zášti vlastní politiky také krvavě platili. Po větší část války jim „silně teklo do bot“. Překrásně toto ukazují i Churchillovy paměti. Jejich postoj, jež zde označujeme v některých ohledech jako vrtichvostský, byl limitován stupněm nejistot válečného konfliktu s Němci. Proto se vyhýbali závazkům, jež by v případě výhry Němců nikdy nemohli splnit. Chtěli si ponechat co největší postoj pro manévrování s nejrůznějšími řešeními čs. britských

vztahů, stejně jako pro vztahy s ostatními vládami okupovaných zemí. Jejich postoj nelze ani rigorózně odsuzovat, ani adoračně pochvalovat. Lze jej ovšem velmi vstřícně pochopit. A naopak lze vysoce vyzvednout jejich podporu vojenské složky čs. odboje a Churchillovu statečnost, s níž prosadil zařazení čs. jednotek jako samostatných československých útvarů do britské armády.

Jaká byla pozice moskevské emigrace k Benešovi a k londýnské emigraci a exilové vládě? Vynikající souhrnný zdroj dobových informací k této otázce poskytuje například sborník A. Kubelky, „II. československý odboj v SSSR“ (S.V.K.T. Bratislava 1948). Zdá se, že dodnes nevyšla práce takového rozsahu a zaměření, která by poskytla tolik informací o pozici moskevské emigrace, jako tento sborník, byť může být obviněn z „dobové podjatosti“ (jak se dnes často děje u téměř všech dokumentů východního odboje a východní fronty). Tento sborník ovšem byl sestaven ještě před tzv. únorovým převratem - redaktor nemůže být obviňován z přílišné podjatosti. Svědčí o tom i stati věnující se londýnskému odboji, stati o významu TGM, o návštěvě českých průmyslníků r. 1939, o londýnských poradách, atd. Sborník nebyl censurován. Zahrnuje široké názorové spektrum autorů. Tolik k pramenné kritice zdroje. Tento sborník zejména v přínosu relací zahraničního moskevského vysílání lze dobře srovnat se sborníky vysílání londýnské exilové vlády, například se sborníky „Hovory k domovu“ J. Stránského (Borový Praha 1946) nebo „A nyní promluví Pavel Svatý...“ P. Drtiny (Žikeš Praha 1945) či se známou knihou J. Masaryka „Volá Londýn (II. vydání Praha 1968.).

Obecně lze konstatovat – moskevská emigrace v podstatě koordinovala své akce s londýnskou emigrací a uznávala autoritu dr. Beneše jako ústředního představitele československého zahraničního odboje a jako presidenta státu ČSR v zahraničním exilu. Na koordinaci londýnského a moskevského exilového odboje se podílel lvím podílem velvyslanec ČSR v Moskvě, v exilu později v i Paříži a v Londýně, dr. Zdeněk Fierlinger. (Dnes bývá Zd. Fierlinger líčen některými historiky jako Benešův Mefistofeles, zavlékající Beneše do „moskevského bolševického agentství“. Pravda je - Fierlinger po roce 1948 se značně změnil, což také patrně vedlo před smrtí Beneše k rozchodu s ním.

(Fierlingera lze v opačném gardu v tomto srovnat s vývojem F. Peroutky, jenž se od nepřítele sudetů ještě v roce 1946 podle nás odbojářů změnil k roku 1953 v nepřítele Benešovy republiky a zradil ČSR příklonem k sudetům, podobně jako gen. Prchala, pod visitkou „společného boje proti komunismu“. Viz antipozice Peroutky v knihách „Tak nebo tak“ Borový 1947, str.71 kontra kniha F. D. Rašky „Opuštění bojovníci“, Academia Praha 2009, str.181-188, kde se Peroutka nepokrytě hlásí k návratu sudetů. Podle F. D. Rašky Peroutkův postoj k sudetům odmítl celý čs. exil v Německu. Toto nejsou citace autora referátu, nýbrž citace samotného F. Peroutky autorem Raškou. Toto je výslovně uvedeno na obranu před žalobou na ochranu osobnosti, jak jsme to viděli v případě procesu p. presidenta Zemana. Peroutkovy výroky existují, jsou doložitelné a autor referátu je nevytvořil. Patří k hanbě státu a jeho zákonů, že takto musí autor referovat, aby vyloučil žalobu proti své osobě.)

Nicméně každý objektivní historik pozitivista musí pro období od Mnichova až po osvobození ČSR hodnotit roli velvyslance Fierlingera jako zásadně pročeskoslovenskou, jako roli progresivní.

Dnes je téměř (záměrně?) zapomenuto, jak dr. Fierlinger statečně obhájil státoprávní pozici ČSR v Moskvě při okupaci ČSR 15. března 1939! Fierlinger vykonal státnický čin, který hodnotil jako velký přínos nejen SSSR, ale i Velká Británie! Byl to právě Fierlingerův protest proti nelegální a nelegitimní německé okupaci, který tehdy oficiálně z jeho funkce zazněl do celého světa. Dr. Fierlinger se manifestačně postavil proti velezrádnému chování dr. Háchy a dr. Chvalkovského jakožto samozvaných představitelů oktrojovaného protektorátu stejně, jako sám dr. Edvard Beneš. Je nutno připomenout, že SSSR jako první oficiální nótou protestoval proti okupaci ČSR, předanou tehdejšímu německému velvyslanci v Moskvě, von Schulenburgovi. S ním rovněž jednal dr. Fierlinger, jenž prohlásil, že neuznává vládu protektorátu, úřad velvyslance nevydává ani protektorátu ani III. říši, a funkčního pracovníka velvyslanectví dr. Rojíčka zbavuje funkce. Současně všechny úředníky, kteří nemohli nadále setrvat v loyaltě k ČSR z rodinných důvodů, (pomsta říše!) odeslal domů ze SSSR. Poté sice dočasně složil pro Moskvu funkci velvyslance, ale své memorandum poslal do všech západních zemí i do zemí třetího světa.

Dr. Fierlinger ve svém memorandu vycházel ze státoprávní podstaty okupace. Jak podle dr. Beneše, tak podle dr. Fierlingera dr. Hácha i dr. Chvalkovský jednali při předání vlády země Hitlerovy proti článkům 64 a 65 tehdejší československé ústavy, a bez zmocnění lidu ČSR. Lhostejno, zdali pod nátlakem!

Byla porušena zásada sebeurčení národů, která předpokládá svobodný projev vůle lidu, který nesmí být nahrazen podpisy jedné či dvou osobností, byť zastávaly i nejvyšší úřady! To samé obsahovala i oficiální nóta SSSR, která navíc připomínala, že na tuto zásadu se přecho často odvolávala sama německá vláda (!). SSSR v nótě zdůraznil též toto: Agresivní násilný postup německé vlády vytvořil nejen okupační stav v českých zemích, ale též na Slovensku a na Podkarpatské Rusi, kde se též projevil i vpádem Maďarska. SSSR proto nemohl uznat okupaci českých zemí a maďarský vpád za legitimní a legální akt. Podle SSSR německý postup nejenže neodvrátil nebezpečí hrozby míru, nárž roto nebezpečí zvětšil. President Beneš v telegramu dr. Fierlingerovi sice připomenul, že zamýšlel zachovat vyslanectví pro další právní základnu odboje, nicméně vyjádřil přání ve všem postupovat v souladu s SSSR. Zd. Fierlinger též vyjádřil M. Litvinovovi zásadní nesouhlas s kolaboračním aktem Háchy a Chvalkovského. Poté Fierlinger zabezpečil hospodářský chod vyslanectví pro nejbližší dobu, zřekl se svého platu a výdaje na cesty do Paříže a Londýna hradil soukromě. Všichni pracovníci vyslanectví zůstávající v Moskvě, pak složili do rukou dr. Fierlingera slib věrnosti ČSR, tj. společné exilové akci neuznávající německou okupaci! Přitom dr. Fierlinger oficiálně oznámil zastupitelstvu SSSR omezenou úřední dovolenou. Přitom jej M. Litvinov požádal o srdečný pozdrav dr. Benešovi. Poté mu vyslanec Potěmkin sdělil kontakty na velvyslance SSSR Majského a Surice v Londýně, s nimiž měl nadále dr. Fierlinger spolupracovat na vytvoření vztahu s formující se čs. exilovou vládou. Před odjezdem z Moskvy se s dr. Fierlingerem rozloučila kulturní fronta významných spisovatelů - Alexej Tolstoj, Fadějev, Kornejčuk a další. Rozloučení se účastnil prof. Nejedlý a dr. Šmeral, kteří zůstali v Moskvě, aby pokračovali v práci východní exilové skupiny odboje. Právě tehdy dr. Šmeral nastínil koncepci odboje jako široké národní fronty všech směrů a hnutí, která se nakonec uskutečnila.

Je třeba zdůraznit, že jak západní, tak východní exilová skupina čs.zahranického odboje od počátku uznávala autoritu dr. Edvarda Beneše jakožto legitimního vrcholného představitele Státní rady a pozdější čs. exilové vlády. Nedošlo k žádnému rozkolu, naopak celou dobu trvání exilové a potom zahraniční vlády ČSR trvala tato nerozborná jednota.

Oficiálně se konstatovalo v obou hlavních odbojových skupinách, že dr. Beneš je nepopíratelným vedoucím osvobozovacího hnutí, a je uznáván všemi demokratickými a vojenskými organizacemi ČSR ve všech exilových zemích. Bylo prohlášeno, že politika zřízeného Národního výboru se opírá o jednotu demokratické fronty a o široké vrstvy lidu.

Zahranická politika Národního výboru a exilové vlády spočívá na spolupráci s vládami U.S.A, Velké Británie, Francie a SSSR. Protože protektorát exilová čs. vláda neuznává, má za to, že trvá spojenecká smlouva s Francií a SSSR a SSSR je tudíž legitimním spojencem okupované ČSR. Toto prohlášení bylo velmi důležité – podmiňovalo právní legitimitu otváření zahraničních vojenských sborů v Británii, Francii i v SSSR.

Tento postulát vůči Mnichovu a vůči okupaci ČSR položil základ i pozdější právní normotvorbě a uznání právní kontinuity I. i III. republiky, s vyloučením právní legitimacy tzv. „II. republiky“ a tzv. „Protektorátu Čechy a Morava“ a legitimacy tzv. „Slovenského štátu“. Toto vše má zásadní státoprávní důležitost i pro dnes existující Českou republiku i pro Slovenskou republiku, jakožto nástupnické státy ČSR a později ČSFSR. V opačném případě bychom patřili k poraženým státům a federátům tzv. Osy.

Nově utvořený Národní výbor rovněž zabezpečil zajištění zástupu ČSR ve Společnosti národů placením stáleho příspěvku. V té věci Národní výbor požádal SSSR o podporu československého delegáta aby mohlo být prosazeno uznání agrese III. říše proti ČSR dalším členy Společnosti národů.

To vše bylo roku 1939 a 1940 teprve v počátcích, a vyvstávaly pochyby, - které již tehdy vyjádřil dr. H. Ripka v Londýně, - o loyaltě Francie, jež zradila čs. společenství. Vyrůstalo tam protisovětské a protidemokratické hnutí, jež nakonec způsobilo pád Francie a vichistický protektorát.

Velký problém ve Francii představovaly určité slovenské skupiny, zmatené vyhlášením tzv. Slovenského štátu. K tomu přispívala spousta agentů gestapa ve Francii, kteří sledovali české a slovenské emigranty a připravovali se na jejich likvidaci za pomoci kolaborantů z protektorátu. Francie rovněž kladla překážky utváření čs. jednotek, a vojenským emigrantům ČSR nabízela jen Cizineckou legii, kde by museli sloužit často pod německými poddůstojníky (!).

Tyto problémy, díky dr. Benešovi a jeho spolupracovníkům, neměli emigranti v Británii ani v SSSR, ani na středním Východě, pokud nebyli ve francouzské sféře. Na tomto místě není možno vyčerpávat veškeré problémy čs. druhoválečné emigrace. Poukázali jsme pouze na zásadní shody v činnosti jak londýnské, tak moskevské exilové skupiny, a to od samého počátku jejich existence. Přičemž málo známy jsou cesty koordinace jejich činnosti a příklad cest dr. Fierlingera je jednou ze zapomínaných skutečností. Byl to dobrý základ pro pozdější koordinaci vojenské složky odboje a pro spojení londýnského velení s pozdějším zformovaným

armádním sborem plk. Ludvíka Svobody.

Všechny tyto zahraniční akce nejen vytvářely podmínky pro boj zahraničních jednotek v rámci spojeneckých armád, ale zabývaly se též otázkami budoucnosti osvobozeného státu a otázkami domácího odboje. Pro pozice okupované ČSR nejen doma, ale i v zahraničí Spojenců to byly otázky kardinální důležitosti.

Jak londýnský, tak moskevský exil se těmto otázkám po celou dobu okupace republiky věnovaly soustavně a metodicky. Proto také vysílání Londýna a Moskvy bylo v protektorátu trestáno smrtí, byly vymontovány krátkovlnné cívky z radiopřijímačů a na každém rozhlasovém přístroji visela varovná cedule „Pamatuj, že poslouchání zahraničního rozhlasu se trestá kázní, ano i smrtí!“ Protektorátní udavači sice měli žně, avšak tím se zájem porobeného obyvatelstva nezmenšoval, i přes hrůzné represe naopak narůstal.

Okruhy otázek našeho odboje, které sledovalo jak moskevské, tak londýnské vysílání pro protektorát se v podstatě kryly. Vedle zásadních přehledů vývoje válečných operací Spojenců na východní, africké i západní frontěse vysílání obou exilů věnovalo též zásadním otázkám organizace a jednoty domácího odboje. Neméně důležité byly i otázky týkající se vypořádání s domácími zrádci a kolaboranty včetně tzv. Sudetoněmců. Dále to v roce 1944 byly otázky vývoje a pokračování Slovenského národního povstání a otázky organizace osvobozeného státu a národních výborů. O tom v moskevském vysílání svědčily relace „Už Slovensko vstává, púta si strháva“, „Hlavní úkoly národního odboje“, „O některých opatřeních na osvobozeném území republiky“ nebo „Národní výbory“. V londýnském vysílání to opět byly relace „V jednotě je síla“, „Odpovědnost německého národa za Reinharda Heydricha“, „Lidice opět budou žít“, „Obhajoba doktora Josefa Tiso“, „Varování quislingů“, „Výstraha zrádcům“, „Vlastenci i národovci“, „Banská Bystrica“, „Liga proti bolševismu“ nebo „Jak jsem viděl Sověty“.

Pokud se týče dnešních výkladů o odsunu a o tzv. Sudetoněmcích, relace obou exilů poskytují velmi mnoho dokladů o výstrahách kolaborantům a zrádcům všech kategorií - počínaje státním prezidentem a konče posledním protektorátním četníkem, samozřejmě včetně čs. Němců i říšských Němců na čs. území za okupace -, že po vítězné válce budou postaveni před řádné soudy a komise, a budou vyšetřováni pro válečné zločiny, pro zradu ČSR a pro všestrannou kolaboraci s nepřítelem, agresorem III. říší. A byl to požadavek nikoli dr. Beneše ani samotné exilové čs. vlády, ale především nekomunistického domácího odboje! Nemůže být tudíž přijat výklad, že poválečná opatření proti Němcům, Maďarům, zrádcům, kolaborantům, gardistům, fašistům a osobám se Svatováclavskou orlicí byla jakousi „etnickou mstou, čistkou“ vyvolanou „pomstychtivým Benešem“! Tyto výmysly je nutno kategoricky vyloučit z výkladů seriózních historiků, přestože se od roku 1989 neustále vyskytují v domácí i zahraniční literatuře.

Typické příklady těchto lží o odsunu, dekretech, úloze čs. vlády při utváření propozic odsunu atd. lze najít např. v knize A. Bell-Fialkoffa, „Etnické čistky“ Praha 2003.

Zvláště str. 9, 21, 49-51 aj. Autor zamlčuje úlohu britských kruhů včetně

Chamberlaina při utváření tezí odsunu Němců a nepravdivě svaluje vinu za tyto akty výhradně na čs. vládu a to až k roku 1944(!), přičemž veškeré primární kroky Britů, A. Edena, W. Churchilla, a v U.S.A. F. D. Roosevelta, k odsunu Němců z ČSR,

Polska, Maďarska a Rumunska, nevědecky a protihistoricky zamlčuje. Takto účelově zamlčená fakta pak nemohou sloužit jako protiargument k teoriím o „etnických čistkách“.

Právě o takové lživé vyklady se pak mohli opírat politici jako prezident Havel, ministr Herman, pan dr. Pithart a kopa dalších politiků. Tyto antihistorické lži se pak mediálně masově šířily a marginální média mohou jen stěží konkurovat těmto masově šířením lžím vyvolávajícím zejména mladé generaci pocitu jakési viny za odsun tzv. Sudetoněmců, jenž měl skutečné příčiny v jejich státozradě a vojenské velezradě ČSR. Toto prokázal i Norimberský soud (srv. B. Ečer, „Norimberský soud“, Orbis Praha 1946, nebo R. Kocourek, „Svět žaluje v Norimberku“, Borový Praha 1946), který se dnes v této věci vůbec necituje.

Trestuhodně se tolik let po II. světové válce zamlčuje fakt, že Sudetoněmci byli na Norimberském soudu souzeni podle amerického právního principu jako kolektivní spolutčinitelé, jako zločinecká skupina, nikoli jako etnická skupina! Dokonce i tak politicky korektně orientovaný výklad, Němcům jen mírně nakloněný, o Norimberském soudu, jaký představuje kniha J. J. Heydebreckera a J. Leebe „Norimberský soud“ přiznává zcela nepokrytě skupinovou vinu Henleinovy strany na zničení ČSR, a musí citovat americký, tzv. Aldermannův dokument o Sudetoněmcích, op. cit. Str. 253-255, aj.

Celý podíl Sudetoněmců na zradě ČSR naprosto manifestně dokumentuje kniha nezávislého švédského badatele A. Karlgrena, „Hitler – Henlein a československá tragédie“, české vydání Samec Praha 1945. Symbolicky v této knize vše zobrazují zde publikované fotografie „Hitler-Henlein – původci všeho zla“ na Berghofu, a „Hitler děkuje německým studentům za ozbrojenou pomoc při okupaci“ ČSR, a to na nádvoří Pražského hradu!

Nakonec uveďme ještě podíl dr. Beneše na dojednání a uzavření československo-sovětské smlouvy o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci 12. prosince 1943 v Moskvě.

Tato smlouva měla klíčový význam pro osvobození Československa a záchranu jeho obyvatelstva před plánovaným vyvražděním a před totálním zničením měst, obcí a terénu ČSR, které nacisté plánovali v programu tzv. A R L Z.

Oproti tomu se dnes setkáváme s neustálým zkrakováním, napadáním a ostouzením této smlouvy nepřáteli ČSR a Benešovy republiky let 1945-1948. Na tomto místě uvedu z autopsie typický příklad. Při jednání o umístění pomníku dr. Beneše v Brně na rektorátu MU v diskusi se zástupci vlasteneckých organizací (byl jsem zástupce ČSBS Boskovice a jako jediný jsem měl na místě dokumenty o vztahu dr. Beneše k Brnu včetně zákona z r. 1937 o Vysokém učení technickém dr. Edvarda Beneše v Brně) napadl Benešovu smlouvu se SSSR emeritní Magnificence rektor MU prof. dr. S....., a pravil, že „Beneš si nezaslouží mít pomník v Brně, protože nemá vztah k městu a díky jeho objetí se Stalinem byly poškozeny tisíce českých rodin (!) Jakési afinity by snad mohly být k technice (!)“.

Toto jsem jako jediný na místě uvedl na pravou míru a citoval potřebné dokumenty o vztahu Beneše k Brnu, o jeho návštěvě Kounicových kolejí, o jeho vztahu k brněnským Sokolům a skautům, apod. Dokonce jsem ukázal na místě jeho tištěnou

přednášku „Sociologie techniky“ psanou pro brněnské studenty VUTEB, ze které se učil ještě můj otec. Citoval jsem zákon o názvu VUTEB z roku 1937 a ukázal jeho tisk. Zdůraznil jsem, že zákon zrušen nebyl a nedodrží se. Zdůraznil jsem - dr. Beneš nedostal čestný doktorát od techniků „jen jako pozvánku na ples“, jako někteří současní presidenti. A jeho čestný doktorát VUTEB a MU vedle TGM, Nikoly Tesly a dalších celebrit. Po mém výkladu nastalo mrtvolné ticho akademiků. Na mou podporu pak krátce vystoupili dva docenti VUT. Technici. Z humanistů nikdo. Po jednání nám členům ČSOL a ČSBS nejvýznamnější účastník jednání, letec RAF, dnes generál Emil Boček, nositel řádu Bílého lva, pravil, že dr. Beneš byl jeho vrchní velitel, a on sám by si nikdy nedovolil ho tak napadat, jako to udělal pan rektor S. Tak katastrofální nezájem o presidenta Beneše projeví zástupci z řad vysokoškolské inteligence v Brně. Jen tolik pro ilustraci nedávných poměrů v poznání významu presidenta Beneše pro naši republiku a státnost. O napadání pomníku dr. Beneše brněnskými Němci v této souvislosti se ani nebudu šířit, zabýval se tím i tisk. Zpět k čs.-sovětské smlouvě z roku 1943.

Co znamenala čs.-sovětská smlouva z roku 1943 pro republiku? Především další státoprávní a státoonovitelský mezník ve vztazích se sovětským vojenským spojencem, které Beneš – jak jsme ukázali – pěstoval už nejméně od roku 1935 na vyvážení vztahů se západem.

Smlouva z roku 1943 nevznikla ve vzduchoprázdnu. Navazovala plynule na spojeneckou smlouvu mezi ČSR a SSSR z 18. července 1941. Již tato smlouva znamenala se strany SSSR nejen uznání republiky jako rovnoprávného vojenského spojence, nýbrž také úplné uznání ČSR jako suverénního, právně existujícího státu. SSSR tak roku 1941 státoprávně pohřbil Mnichov. Pak následovalo uznání ČSR od jiných států.

Smlouva s SSSR z 12. prosince 1943 tento stav korunovala. Jeden z jejích článků zní následovně:

„Vysoké smluvní strany, dohodnuvše se vzájemně, že se sjednotí v politice trvalého přátelství a přátelství poválečné spolupráce, jakož i vzájemné pomoci, zavazují se poskytovat jedna druhé vojenskou i jinou pomoc a podporu všeho druhu v nynější válce proti Německu a všem těm státům, které jsou s ním spojeny v útočných činech v Evropě“ (II. čs.odboj v SSSR, op. cit. Str.73.)

Uvědomme si – roku 1943 II. světová válka zdaleka nekončila. Ještě tu byly mnohé bitvy na východní i západní frontě. Ještě u byly porážky Spojenců v Itálii u Anzia a na Gótské linii. Ještě tu byla největší tanková bitva světa u Kurska. Následovala ofenziva nacistů v Ardennách po vylodění II. fronty – teprve po těchto událostech počal obrat na frontách a vítězný boj Spojenců na doražení nacistické a fašistické bestie. Totovše pečtila nová smlouva republiky s SSSR – a toto záměrně zamlčují kritikové a nepřátelé dohody ČSR se Sovětským svazem.

Smlouva z roku 1943 plně legitimovala společný boj Svobodova čs. armádního sboru po boku Rudé armády počínaje Sokolovem a konče Liptovským Mikulášem a brněnskou a opavsko-stravskou operací. Smlouva legitimovala pomoc SSSR Slovenskému národnímu povstání, které tak mohlo delší čas vázat fašistické divize,

jež by byly jinak nasazeny na Balkáně a na sovětské frontě.

Benešův podíl na uzavření nové široké perspektivní spojenecké smlouvy s SSSR pochopitelně dodnes vyvolává kutou zášť a nevěli odpůrců legitimacy ČSR a zejména Benešovy osvobozené republiky let 1945-1948. Jak jsme ukázali i na příkladu z Brna, prezident Beneš je dodnes znevažován a ostouzen za tuto spojeneckou smlouvu.

Za smlouvu, která doslova zachránila ČSR před velkogermánským zničením a před vyvražděním Čechů, Slováků, Židů i Romů. Na základě této spojenecké smlouvy za osvobození ČSR padlo 144 tisíc sovětských vojáků, 80 tisíc vojáků spojeneckého Rumunska po r.1944, a cca 20 tisíc čs.vojáků. Jejich památka a odkaz nesmí být zničen a zapomenut, stejně tak jako odkaz dr. Edvarda Beneše na osvobození ČSR z okovů velkogermánské hydry. Kdo poškozuj e a znectívá tento odkaz presidenta Beneše a východních spojenců, poškozuj e zájmy republiky a musí být odstraněn z národní i evropské politiky.

Připomeňme na závěr prognózu, nikoli proroctví dr. Edvarda Beneše, vyslovenou na shromáždění čs. osvobozených politických vězňů v roce 1945:

„Říkal jsem vám při jiných příležitostech, že máte všechno zaznamenávat a povědět,co jste zažili ve svých vězeních a koncentračních táborech. Ne snad jen proto, abyste vyložili nám všem svá utrpení, ale proto, abyste se znovu mohli bránit, až oni začnou se svou „očist’ovací kampaní“.Neboť na válku z let 1938-1945 se nesmí zapomenout.

Že začnou, o tom bud’te přesvědčeni. A konečně přijdou opět, aby od očist’ování přešli k útoku. Bude to nová reakce, která opět spojí útok na pokrok sociální s útokem na naši svobodu národní a lidskou. Bud’te na tento útok připraveni, a mějte svá fakta, své záznamy a své vzpomínky pohotově, neboť nikde se tolik nezapomíná, jako právě v politice. A proto bude zase nutno podržet všem našim odpůrcům z let 1938-1945 před očima, co svět v jejich rukou zažil v Osvětimi, v Dachau,v Mauthausenu, v Ravensbrücku a v řadě jiných německých mučír en. Opakuji vám, na tuto válku se nesmí zapmenout. My Češi a Slováci, máme na to plné právo“
.(Komu sluší omluva, Erika, Praha 1992.)

President Budovatel dr. Edvard Beneš měl pravdu. Po sedmdesáti letech od války je to znova zde. Útok reakce na všech frontách pro „Novou Evropu“, pro „Nový světový řád.“

Citovaná literatura:

- Beneš E., Odsun Němců z Československa. Dita Praha 1996.
- Týž, Paměti. Od Mnichova k nové válce a k novému vítězství. Orbis Praha 1948.
- Týž, Pravda o Haagu. Reparační otázky likvidace světové války. Orbis Praha 1930.
- Týž, Světová válka a naše revoluce. Vzpomínky a úvahy z bojů za svobodu národa. I.-III. Čin a orbis v Praze 1935.
- Bell-Fialkoff A., Etnické čistky. Práh Praha 2003.
- Brown M.D., Jak se jedná s demokraty. Britské ministerstvo zahraničí a československá emigrace ve Velké Británii 1039-1945. Beta-Dobrovský, Ševčík, Praha- Plzeň 2008.
- Drtina P., A nyní promluví Pavel Svatý...Londýnské rozhlasové epištoly z let 1940-1945. Žikeš Praha 1945.
- Ečer B., Norimberský soud. Orbis Praha 1946.
- Greel G., Voska E., Pikle a úklady Němců ve Spojených státech v době před zasažením do války. České vydání, sine anno, tisk uložen u autora referátu.
- Grňa J., Sedm roků na domácí frontě. Blok Brno 1968.
- Heydebrecker J.J. A Leeb J., Norimberský soud. Ikar Euromedia 2007.
- Karlgren A., Hitler – Henlein a československá tragedie. Samec Praha 1945.
- Kocourek R., Svět žaluje v Norimberku. Borový Praha 1946.
- Komu sluší omluva. Češi a sudetští Němci. Dokumenty, fakta, svědectví. Nakladatelství Erika Prague 1992.
- Kopečný P. Domácí odboj na Moravě. Morava v boji proti fašismu, Brno 2008,. str.13-33.
- Kubelka A.,red., II. československý odboj v SSSR. S.V.K.T. Bratislava 1948.
- Masaryk J., Volá Londýn. II.vydání, Praha 1968.
- Peroutka F., Tak nebo tak. Fr.Borový Praha 1947.
- Raška F.D., Opuštění bojovníci. Historie Rady svobodného Československa 1949-1961. Academia Praha 2009.
- Stránský J., Hovory k domovu. Fr.Borový v Praze 1946.
- Pamětníci: Ing.Jan Krumbach, historik čs.letectví expert Tech.muzea Brno
Ing Miloslav Jaroš (Nickelli) npor. čs.armády, jezdecké dělostřelectvo armádní gen. Emil Boček,letec RAF : jednání o soše dr.Beneše na MU autor referátu. - jednání o soše dr. Beneše na MU Brno